

Forslag

til

Lov om forlængelse af kollektive overenskomster mellem ministeriet for Grønland og Radiotelegrafistforeningen af 1917.

Fremsat den 25. august 1977 af *ministeren for Grønland*.

§ 1. De mellem ministeriet for Grønland og Radiotelegrafistforeningen af 1917 indgåede kollektive overenskomster, der er opsagt til den 1. april 1977, forlænges fra denne dato at regne til 31. marts 1979 med de ændringer, om hvilke der er opnået enighed mellem parterne, samt de ændringer, der følger af afgørelse efter § 3.

§ 2. De arbejdsstandsninger, der er iværksat som følge af uoverensstemmelserne mellem parterne, skal ophøre ved lovens ikrafttræden.

Stk. 2. For den periode, hvormed overenskomsterne forlænges, sker tilsvarende forlængelse af den til overenskomstforholdet knyttede fredspligt.

§ 3. Spørgsmål, om hvilke der ikke er opnået enighed inden lovens ikrafttræden,

afgøres inden 1. oktober 1977 af et af parterne oprettet paritetisk sammensat nævn. Fristen kan fraviges efter aftale mellem parterne.

Stk. 2. Spørgsmål, om hvilke der ikke kan opnås flertal i nævnet, afgøres ved, at dette udpeger en opmand, der træffer afgørelsen. Kan enighed om opmand ikke opnås, udpeges en sådan af forligsinstitutionen.

§ 4. Spørgsmål om overtrædelse eller fortolkning af de ved denne lov forlængede overenskomster afgøres efter de sædvanlige faglige regler for dette område.

§ 5. Lovforslaget kan stadfæstes straks efter dets vedtagelse.

§ 6. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget.

De af dette lovforslag omfattede 3 kollektive overenskomster mellem Ministeriet for Grønland og Radiotelegrafistforeningen af 1917 for radiotelegrafister, teleteknikere og radiosondepersonale blev opsagt til ophør 31. marts 1977.

Forhandlingerne om fornyelse af overenskomsten blev påbegyndt den 5. maj 1977, men da disse drøftelser ikke førte til et resultat, afgav foreningen efter et møde den 6. juni 1977 varsel om arbejdsstandsning overfor ministeriet til iværksættelse 8. juli 1977.

Forhandlingerne videreførtes i forligsinstitutionen, og den 5. juli 1977 udsatte forligsmanden i medfør af lov om mægling i arbejdsstridigheder § 3, stk. 3,

M. f. G. j. nr. 2208-02-05/77.

arbejdsstandsningen i 14 dage. Forhandlingerne fortsatte, og de 3 forligsmænd traf den 21. juli 1977 i medfør af mæglingslovens § 4, stk. 5, beslutning om yderligere udsættelse i 14 dage. Under disse forhandlinger nåede parterne til enighed om en række punkter, men i spørgsmålet om løn- og arbejdsvilkår var der fortsat så langt mellem parterne, at forligsmanden måtte opgive at stille mæglingsforslag, hvorfor arbejdsstandsning indtrådte den 7. august 1977.

Regeringen er på linje med forligsmændene af den opfattelse, at en forlængelse af arbejdsstandsningen hurtigt vil få vidtrækkende samfundsmæssige konsekvenser for Grønland. Arbejdsstands-

ningen har allerede nu medført, at det eneste offentlige kommunikationsmiddel består i telefonforbindelserne. En total afbrydelse heraf vil få uoverskuelige konsekvenser. Flytrafik til Øst- og Nordgrønland er allerede indstillet, og i den øvrige del af Grønland foregår trafikken med indskrænkninger og forsinkelser. Skibstrafikken foregår normalt, men må for mange områders vedkommende indstilles i løbet af efteråret.

Grønlands landsråd har ytret alvorlig bekymring over de skadevirkninger, konflikten har for det grønlandske samfund.

Ministeren for Grønland indledte overenskomstforhandlingerne for perioden 1977-79 med overfor samtlige organisationer at fastslå regeringens forudsætninger for de kommende overenskomster for Grønland. Regeringen føler sig fortsat forpligtet til at følge den lønpolitik, der blev påbegyndt ved folketingets behandling af den grønlandske tjenestemandsløvslov i 1971. Der blev her fra alle sider givet udtryk for, at der måtte ske en lønudjævning mellem lønmodtagere aflønnet efter overenskomster med Grønlands Arbejdersammenslutning på den ene side og tjenestemænd og ansatte efter overenskomster med danske organisationer på den anden side. De sidstnævnte lønmodtagere havde, når henses til skattefriheden og fribolig, ofte en disponibel indkomst, der lå 50-100 pct. over tilsvarende løn i Danmark, medens ansatte efter overenskomst med Grønlands Arbejdersammenslutning kun havde en disponibel løn på 60-70 pct. af lønnen indenfor LO-området i Danmark.

I perioden 1971-77 har Ministeriet for Grønlands lønpolitik haft udgangspunkt i folketingets henstilling. I denne periode er der sket reallønsmæssig fremgang på ca. 35 pct. for aflønnede efter overenskomst med Grønlands Arbejdersammenslutning, medens andre lønmodtagere ingen eller næsten ingen reallønsmæssig fremgang har opnået. Hertil kommer, at der er indført kommuneskat og boligbidrag, hvilket har medført en betragtelig nedgang i de udsendtes „grønlandspræmie“.

Regeringen er af den opfattelse, at der fortsat må være en vis præmiering ved i en periode at tage arbejde i Grønland. Da skatten i Grønland er en proportionalsskat på 15-20 pct., vil højere lønnede grupper i større omfang end lavelønnede grupper bevare en forholdsvis høj grønlandspræmie, takket være forskellen ved tilsvarende grupperes beskatning i Danmark. Ministeriet for Grønland har derfor under forhandlingerne med organisationerne været indstillet på at yde større forbedringer på områder,

hvor den disponible realløn i Grønland med hensyntagen til skattereglerne ikke overstiger tilsvarende grupperes realløn i Danmark. På denne baggrund har man forhandlet sig tilrette med tjenestemændene. Denne gruppe var særlig dårlig stillet, fordi man ved tjenestemandsløvgivningen i 1971 ikke overførte de forbedringer, der ved den tilsvarende lovgivning i 1969 var ydet tjenestemænd i Danmark. De forbedringer, der er ydet her, vil dog stadig indebære, at den nominelle løn vil være mindre i Grønland end for en tilsvarende tjenestemand aflønnet efter den danske tjenestemandsløvslov.

På overenskomstrådet er der imidlertid i alle tilfælde fortsat tale om en fordel ved at tage ansættelse i Grønland — som ovenfor beskrevet mest for højere lønnede grupper. Ministeriet har afsluttet forhandlingerne med Den almindelige danske Lægeforening om distriktslægers, assisterende lægers og reservelægers lønforhold. Der er på dette område ydet forbedringer nogenlunde svarende til, hvad der i medfør af augustforligets henstilling er ydet i Danmark. Regeringen er af den opfattelse, at den hidtil førte lønpolitik, som anbefales af Grønlands landsråd, må fortsætte med de korrektioner, der følger af udviklingen fra 1971-77. Kun herved vil det fortsat være muligt at indsnævre lønforskellene i Grønland. Endvidere kan det ikke være ønskeligt, at omkostningsniveauet i Grønland presses voldsomt i vejret umiddelbart før indførelse af en hjemmestyreordning. Der bør således kun for særlige grupper, der ikke i dag har nogen præmiering ved at tage ansættelse i Grønland, ydes forbedringer udover, hvad tilsvarende grupper kan opnå i Danmark.

Det har beklageligvis ikke været muligt at forhandle sig tilrette med Radiotelegrafistforeningen af 1917 på dette grundlag. Foreningens krav vil føre lønudviklingen tilbage til tilstandene før 1971, idet det må forventes, at en efterkommelse af kravene vil få afsmitning på andre områder.

Regeringen foreslår på denne baggrund i lighed med tidligere tilfælde, hvor folketinget har grebet ind i arbejdskonflikter på afgrænsede områder, at der nedsættes et af parterne sammensat paritetisk nævn. Opnås der ikke enighed i dette nævn, udpeges ved forligsinstitutionens medvirken en uvildig opmand, der har praktisk kendskab til overenskomstforhold, og hvis afgørelse endeligt fastsætter overenskomstens indhold.

Ifølge de enkelte bestemmelser etableres fredspligt i perioden, og uoverensstemmelser om indholdet må løses ved faglig voldgift på samme måde som ved indgåelse af en kollektiv overenskomst.